

[Kalmæs]

aktiviteten sættes betydeligt op. Kontrollen over undergrundens ressourcer må altså flyttes fra DUC til samfundet.

Den ret langsomme, kontrollerede udvindingstakt, som jeg har talt om her, passer godt sammen med de ressourcehensyn, som er det andet hovedaspekt i forbindelse med naturgasprojektet. Det ville kunne volde problemer hurtigt at omstille en fjerdedel eller mere af vores energiforbrug til naturgas, hvorimod de 10–15 pct., som det drejer sig om i forbindelse med dette naturgasprojekt, udmærket kan indpasses i vores energiforsyning over nogle år, uden at det volder stort besvær, og uden at der spildes ressourcer.

Det siger sig selv, at vi skal spare mest muligt på naturgassen. Vi må hellere sælge lidt mere af den til svenskerne, som vi har en foreløbig aftale med, end brænde den af på en uhensigtsmæssig måde. Det betyder selvfølgelig, at vi i høj grad skal investere i at isolere vore bygninger og i energibesparelser i industrielle processer, selv om vi får naturgas, og selv om vi får kraftvarme. Det betyder også, at vi skal udnytte de vedvarende energikilder i videst muligt omfang, og det betyder, at vi skal udnytte den del af overskudsvarmen fra kraftværker og industri, som vi på nogen rimelig måde kan udnytte.

Desværre er det sådan, at elværkerne har bygget en hel del mastodontværker på steder, hvor det er umuligt – eller i hvert fald meget uhensigtsmæssigt – at udnytte overskudsvarmen. Det gælder specielt på Sjælland, selv om der også er nogle af de jyske kraftværker, der er helt fejlplacerede. Kyndbyværket, Stignæsværket og specielt Asnæsværket ved Kalundborg er i den grad fejlplacerede, at det er her, den store fejl er begået i energiforsyningen. Der er nok nogle, der vil påstå, at vi udmærket kan udnytte i hvert fald noget af spildvarmen fra disse værker, men det bliver i så fald med meget lange og dyre og skæmmende transmissionsledninger, som man i vidt omfang vil anlægge oven på jorden, fordi de er for dyre at anlægge, hvis de skal graves ned. Dermed ødelægger de landskab og beslaglægger jord.

Energimæssigt set er det nok endnu værre, at hvis man laver sådan nogle lange transmissionsledninger, vil de blive anlagt som højtemperaturledninger med temperaturer på over 100°, sådan som man vil gøre det i varmeplan Århus og også ved Amagerværk III.

Dermed blokerer man for en senere anvendelse af solvarme i forbindelse med denne fjernvarme, og man spilder endvidere en hel masse energi på værkerne. Vi er enige om, at kraftvarmeudnyttelsen skal udvides kraftigt, til det mest mulige, men det skal ske gennem lavtemperaturanlæg, og det kan lettest gøres ved lokale anlæg og ved mindre anlæg. Varmeplan Århus står desværre næppe til at ændre, men forhåbentlig kan der ændres noget ved Amagerværk III, så det kan opgives og erstattes af mindre udbygninger og moderniseringer på andre værker.

Naturgassen bør i vidt omfang udnyttes af industrien. Det bør indgå i naturgasprojektet, at dette sker. Vi har fra SF straks ved folketingets åbning i oktober fremsat forslag om, at 10 pct. af naturgassen anvendes til fremstilling af metanol til at blande i benzin. Det er muligt, at man skal bruge mere endnu af naturgassen til fremstilling af metanol eller benzin. Det skal selvfølgelig være med anlæg placeret sådan, at overskudsvarmen kan udnyttes fuldt ud. Den industrielle anvendelse af naturgassen har den store fordel, at den ikke varierer med årstiden. Derfor bør den industrielle udnyttelse af naturgassen være af betydeligt omfang.

Ud over det kan naturgassen bruges med god effektivitet i større varmepumper, i forbindelse med fjernvarmeanlæg og i forbindelse med udnyttelse af lavtemperaturspildvand. Den kan også bruges i centrale kraftvarmeværker, eller den kan bruges direkte i husene – også med rimelig effektivitet.

Hermed er vi fremme ved det tredje hovedpunkt i forbindelse med naturgasprojektet, nemlig den lokale medbestemmelse. Det er vores holdning, at udnyttelsen af naturgassen og af kraftvarmen og af de vedvarende energikilder må afhænge af den lokale varmeplanlægning. Regeringen må lade de enkelte kommuner selv fastlægge deres varmforsyning, og regeringen må acceptere, at det tager tid, hvis man vil have befolkningen med i beslutningsprocessen. Vi mener i SF, det er helt afgørende, at befolkningen er med i beslutningerne, og regeringen må eventuelt acceptere forsinkelser i varmeplanlægningen og i naturgasudnyttelsen, hvis det er nødvendigt. Det viser sig også, når man ser på de økonomiske beregninger, der er foretaget, og som energiministeren har fremlagt her i dag, at økonomien i projektet udmærket kan hol-